

חלק 1

מכבי חיפה הוא מועדון כדורגל ישראלי אשר שוכן בעיר חיפה. המועדון משחק בליגת העל הישראלית מאז שהוא הוקם בשנת 1913. המועדון כולל גם בית ספר לכדורגל, קבוצת נוער, נערים וילדים (הברון, 1992). לעיתים הוא גם משתתף בתחרויות אירופאיות מאחר והוא חבר שותף בארגון המועדונים האירופאיים. במהלך השנים המועדון זכה ב-12 אליפויות ישראל, שישה גביעי מדינה, ארבעה גביעי טוטו ושלושה גביעי אלוף האלופים. הוא גם המועדון הראשון אשר העפיל לשלב הבתים של ליגת האלופות והראשון לעשות זאת בפעם השנייה (בהלול, ברוש, וביטון, 2011).

מאז 1992 מועדון הכדורגל של מכבי חיפה מנוהל על ידי הבעלים יעקב שחר. הוא מכהן בתור נשיא ועם היבחרו ביקש להצמיד את מועדון הכדורגל של מכבי חיפה לסטנדרטים חדשים של הצלחה (בהלול, ברוש, וביטון, 2011). שחר השקיע בארגון למעלה מ-150 מיליון שקלים במשך שנה והצלחה הגדולה של הקבוצה מיוחסת לחוש המנהיגות שלו אשר הפך את מכבי חיפה ממועדון בינוני לאחד המועדונים המצליחים בארץ.

לפי החוקר אווליו (1999) יש כמה סוגים של מנהיגות: מעצבת, מתגמלת או אי מנהיגות. שחר שינה את מנהיגות הפסיביות שמבטאת ויתור מראש על כל ניסיון להשפיע למנהיגות מעצבת אשר מניעה את המונהגים לעשות יותר ממה שהם מאמינים שהם מסוגלים (אווליו, 1999). סגנון המנהיגות שלו הוא גם מנהיגות מתגמלת מאחר והוא מכר שחקנים (כמו ברקוביץ, רביבו וקנדאורוב) שהצליחו בקבוצה להמשיך קריירה מפוארת בחו"ל. הוא עצמו מעיד על כך שהוא לא מסוגל לקבל טעויות ואינו מסוגל לסבול חוסר מקצועיות. הוא מסביר כי המטרה שלו היא הצערת הקבוצה תוך כדי התחרות בכל הטורנירים שהיא לוקחת בהם חלק, כאשר אליפות היא תמיד המטרה העיקרית של הקבוצה (פרץ-ארי, 2010).

מדדי ההצלחה של הארגון

הצלחה הישגית בליגה המקומית

עד לתחילת שנות השמונים הקבוצה אומנם התבססה בליגה הראשונה אולם נחשבה לקבוצת אמצע טבלה ומטה. לא היו לקבוצה שאיפות אז להגיע לאליפות או להצליח ברמה האירופית. השינוי האמיתי בקביעת מדד הישגים התרחש עם המינוי של שלמה שרף להיות מאמן הקבוצה. הוא התבטא בעבור שינוי זה בדברים הבאים:

באתי לערב סיום העונה, וראיתי שולחן אולי באורך של איזה 50 מטר עמוס עם גביעים. אחד חילק לשני גביע על זה שהם נשארו בליגה. אז קלטתי את הבעיה שאני צריך להתמודד איתה – לעשות להם סוויץ' בראש" (סול, 2018).

שרף למעשה טוען כאן כי הבעיה של הקבוצה הייתה בשאיפה שלהם להצליח. הם לא שאפו להגיע להישגים גבוהים. השינוי ששרף הביא לקבוצה היה מידי והקבוצה זכתה בשני אליפויות רצופות לראשונה בתולדותיה. מאז הקבוצה מבקשת להשיג את האליפות מידי שנה והיא נחשבת למתמודדת על האליפות כל שנה. בעקבות הקנייה של יעקב שחר את הקבוצה, הייתה זו הפעם הראשונה שהקבוצה נוהלה לגמרי על ידי ידיים פרטיות. שחר הזרים כספים רבים למועדון והחיל על המועדון סטנדרט אירופאי לראשונה.

מיד לאחר מכן הקבוצה זכתה להצלחה גדולה בליגה. מאז הקבוצה ידעה תקופות טובות ותקופות פחות טובות, מבחינות ההישגיות בליגה אולם היא בדרך כלל נחשבת לקבוצה בכירה בליגה ולכזו אשר מתמודדת על כל התארים בכל עונה. כאשר היא לא מצליחה להתמודד בצורה טובה על האליפות, הדבר נחשב על ידי המועדון בתור כשלון וזהו למעשה מדד ההצלחה העיקרי והראשי של הקבוצה. כך למשל במקרה של חוסר הצלחה בליגה שחר מפטר את המאמן כדי להעביר את המסר כי מדובר בכישלון של הקבוצה (פרץ-ארי, 2010).

הצלחה הישגית בליגה האירופאית

לאחר קניית הקבוצה על ידי יעקב שחר הקבוצה זכתה להישגים גם ברמה האירופאית. בעונה הראשונה שהיא לקחה חלק במפעל אירופי היא פגשה קבוצות אירופאיות בכירות כמו פארמה. היא המשיכה לקחת חלק במפעל זה אשר נחשב לאחד מהמדדים הבולטים להצלחה של הקבוצה. הצלחה זו בא לידי ביטוי גם במישור הכספי שהרי חשיפה באירופה הכירה את השחקנים הישראלים לשוק האירופאי. השאיפה להצליח במישור האירופאי הייתה ביטוי למנהיגות המשותפת של שחר אשר עזרה להדגיש את החשיבות של השגת המשימה וביכולת של הקבוצה להתמודד עם אתגרים קשים במיוחד (אווליו, 1999).

האם העשייה בפועל משקפת את תמונת הניצחון

אם כן, הצלחת המועדון נמדדת לפי ההישגים של הקבוצה בליגה המקומית ובליגה האירופאית. מכאן עולה השאלה האם תמונת הניצחון הזו עומדת עם תמונת הניצחון ששחר הציב לקבוצה מאז שהוא קנה את הקבוצה בשנת 1992 ועד להיום. באופן כללי נוכל לומר כי העשייה בפועל מגשימה את תמונת הניצחון. מאז הרכישה של הקבוצה על ידי שחר, הקבוצה זכתה להישגים שהיא לא זכתה להם קודם לכן. הצלחה זו באה לידי ביטוי גם בהצלחה באירופה (הגעה לרבע גמר גביע למחזיקות גביע) וגם במספר האליפויות בליגה אשר עומד על 12 נכון להיום. למרות זאת יש סייגים בנוגע לתמונת הניצחון. בעשור האחרון מכבי חיפה לא זכתה באליפות והיא